

Nr 206.

Av herr **Jonsson** i Hökhult, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående kristendomsundervisningen vid rikets läroanstalter.

Den kristna religionen, sådan den är oss av Gud given och för oss rent och klart uppenbarad i gamla och nya testamentets heliga skrifter, är den dyrbaraste och värdefullaste egendom vårt folk äger, en egendom, som vi böra väl tillvarataga, vårda, vara rädda om och fördjupa oss uti, enär den sprider ljus, kunskap och liv från det ena släktet till det andra.

Guds ord är ett stort, heligt arv, som vi fått mottaga av våra förfäder. De hava kämpat, stridit och lidit, ja offrat sina liv för att bevara detta arv rent och klart åt oss. Det är nu vår plikt och skyldighet att, i likhet med våra fäder, vinnlägga oss om att bevara och vårda detta stora arv, så att vi kunna överlämna det åt våra efterkommande så rent, klart och oförfalskat, som vi emottagit detsamma.

På kristendomens inflytande bland vårt folk beror ytterst fosterlandets framtida bestånd och dess fortsatta utveckling. Det är ingenting som förmår stärka och lyfta ett folk både kulturellt och materiellt så som kristendomen. All sann verklig kultur har sitt ursprung från kristendomen. Ju mera kristendomen omfattas och uppbäres av folket, ju mera utvecklas och förädlas ett folk i alla avseenden. Ett folks moraliska, sedliga och ekonomiska lyftning beror väsentligen på kristendomens liv bland folket. Men å andra sidan lär oss historien, att när ett av Gud och hans ord upplyst folk övergivit tron, har det gått en säker undergång till mötes.

Det bör därför vara vår uppgift såsom ett kristet folk att göra allt vad på oss ankommer för att bevara denna dyrbara skatt ibland oss; detta sker framför allt därigenom att vi sörja för att våra barn och den uppväxande ungdomen få en verkligt god, med det heliga bibelordet troget överensstämmande kristendomsundervisning. Av alla ämnen, varuti undervisning meddelas vid våra läroanstalter, är kristendomen det viktigaste.

Det är endast genom kristendomen det sanna människovärdet kommer fram. Den lyfter människan upp på ett högre plan och över den materiella tillvaron och giver i detta avseende vishet och förstånd så som intet annat ämne kan göra.

Det är otvivelaktigt att den råhet och sedeslöshet, som framträder hos en del av vår ungdom här och där både i tal och handling, skulle åtskilligt dämpats, om denna ungdom fått en bättre och mera ingående levande kunskap i kristendomens heliga sanningar. De unga äro mycket mottagliga för både gott och ont, då de komma under inflytande därav. För att vår ungdom om möjligt må undgå att falla offer för de i livet mötande frestelserna till dryckenskap, osedlighet, råhet och laster av olika slag, är det därför nödvändigt, att den bibringas en sann kännedom om Gud, hans heliga vilja, egenskaper och gärningar, vilka vi hava så tydligt och klart uppenbarade i vår dyrbara bibel. Vända vi oss bort från denna bok, sjunka vi snart ned i mörker, ogudaktighet, synd och last. Bibeln är den enda bok, som i egentlig mening kan höja ett folks sedliga liv och moral.

Men många företeelser bland vårt folk göra, att man icke kan komma ifrån den uppfattningen, att det finns föräldrar i vårt land, som försumma att giva sina barn kunskap i hemmet om Gud och bibelns heliga ord. Var skola då dessa barn få kunskap om Gud och dessa dyrbara sanningar, om icke i våra läroanstalter? Men om det skulle gå därhän, att våra offentliga läroanstalter icke giva någon sann evangelisk kristendomsundervisning, kan man befara att barn komma att uppfostras i och av den svenska kristna staten utan att få någon verklig kunskap om den sanna kristendomens väsende och innebörd. Och om hemmen äro goda kristliga hem, där barnen blivt meddelade kunskap om Gud och bibelns heliga sanningar, må vi se till, att den goda kunskap de fått av föräldrarna i hemmen icke frånges dem eller förhindras i sin utveckling genom en religionsundervisning, som visserligen säger sig vilja en opartisk, historisk framställning av de olika kristna eller hedniska religionerna i världen, men som i verkligheten är riktad mot kristendomen.

Då den svenska staten bekänner sig vara en kristen stat, har man därför laglig rätt icke allenast att vänta, utan även att fordra, att den i sina läroanstalter skall giva våra barn och vår ungdom en verkligt sann och god evangelisk kristendomsundervisning. Det är den värdefullaste underbyggnad staten kan giva det uppväxande släktet, innan de på egen hand skola träda ut i livet. Då behöva de vara väl rustade med kunskap i bibeln och kristendomen; vilket kan bliva dem till styrka, hjälp och ledning hela livet igenom och av stort värde för samhället och staten själv.

Att kristendomsundervisningen icke bedrives vid alla våra läroanstalter så som den borde bedrivas är både känt och erkänt och framgår dessutom tydligt av de motioner som väckts, och de uttalanden som gjorts både i riksdagen och kyrkomötet, och vilka icke ha vederlagts eller kunnat vederläggas.

Vid ett flertal av våra läroanstalter vinnlägga sig nog lärarna ännu om att giva en så god kristendomsundervisning som det är möjligt, byggd på bibelns grund. Men tiden är dock sådan, att utvecklingen synes mer och mer gå åt det hållet, att kristendomsundervisning rationaliseras och blir förfelad eller rent av urartar till en undervisning, som i grund och botten strider mot kristendomen. Och om detta ännu är fallet endast i enstaka fall, ja, vore det blott vid *en enda* läroanstalt, så vore det anledning nog att vidtaga åtgärder till åstadkommande av en mera betryggande säkerhet för att få en i alla avseenden sann och god kristendomsundervisning meddelad vid alla våra läroanstalter. Lärare där skola vinnlägga sig om att inskräpa hos sina lärjungar både lagen och evangelium, samt att bibelns heliga skrifter äro sanna och innehålla Guds ord, som blivit skrivet av profeterna, evangelisterna och apostlarna, som varit påverkade och inspirerade samt fått uppenbarelse av Guds Helige Ande om vad de skulle skriva, ty utan att kristendomsundervisningen bedrives på detta sätt blir densamma betydelslös.

Våra förfäder hava ansett, att det är så utomordentligt viktigt och nödvändigt, att en god kristendoms-kunskap bleve meddelad i alla våra läroanstalter, från universiteten ned till de lägsta skolor, att de velat hava fastslaget i grundlagen, att de lärare, som skola giva undervisning i kristendom, skola bekänna den rena evangeliska läran.

Men grundlagens stiftare hava säkerligen icke kunnat föreställa sig, att i framtiden någon skulle kunna eller vilja tolka detta grundlagens bud så, att till präster eller lärare med skyldighet att undervisa i kristendom skulle kunna utnämnas personer, som icke tro på eller bekänna den rena evangeliska läran, blott de i kyrkobokföringshänseende tillhöra svenska statskyrkan. Icke heller att lärare, som vid utnämningen bekänner den rena evangeliska läran, men sedermera avfaller och icke bliver denna bekännelse trogen, ändock skall kunna få kvarstå som lärare och meddela undervisning i strid mot den lära han är satt att företräda; eller att någon skulle vilja mottaga och innehava befattning såsom lärare i kristendom vid våra universitet eller läroanstalter, då han vet med sig, att han icke tror på eller bekänner den rena evangeliska lära, i vilken det åligger honom att meddela undervisning.

Och likväl är det med oro och bekymmer vi erfara, att vi kommit

så långt på det sluttande planet rörande vår kristendom, att det verkligen kunnat ifrågasättas och sökt försvaras, att personer, som hava en från den sanna kristendomens innebörd och väsende avvikande uppfattning, ja, till och med förneka grunden för och innehållet i densamma, vilja söka och bliva professorer och lärare inom teologiska fakulteten med uppgift att utbilda präster och lärare för vårt folks undervisning i kristendomens sanningar. Hurudan kristendomsundervisning skall den kunna meddela, som själv icke tror på kristendomens verklighet utan rent av förnekar dess innehåll?

Det är synnerligen viktigt och angeläget, att vi ordna så, att, vilka åtgärder vi än skola vidtaga, vi få en i överensstämmelse med bibelns lära sann och god kristendoms-kunskap på olika stadier meddelad vid alla våra läroanstalter. Och detta kan icke ske genom någon annan grund kunskap eller läroåskådning utan i och genom bibelns heliga skrifter och genom läroböcker, som äro ett troget uttryck av bibelns lära, vilken ligger till grund för undervisningen. Den sanna vetenskapliga forskningen i bibelns lära och innehåll kommer nog icke till något annat verkligt ljus rörande kristendomen än det som tydligt och klart framgår i bibeln. Och inför bibelns dyrbara sanningar måste alla ödmjukligen böja sig, om man än icke med förnuftet genom vetenskapen synes kunna fatta och förstå allt vad den lär och innehåller. Våra svenska på Gud troende kyrkosamfund hava genom studier av bibelns heliga skrifter och genom uppfyllelse av Guds i bibeln givna löften och profetior, vilka genom vittnen blivit bekräftade, att de gått i uppfyllelse, samt genom upplevelser av bibelns lära funnit att den är sann, de hava därigenom blivit övertygade och förvissade om att bibelns heliga ord och lära är en evigt gällande och förblivande sanning, som de hålla fast vid och även offentligen förkunna bland vårt folk. Svenska statskyrkan bekänner sig offentligen i sin ritual tro på de i bibeln uppenbarade stora sanningarna, den bekänner att: vi tro på Gud Fader allsmäktig, himmelens och jordens skapare; och på Jesus Kristus, hans enfödde son, vår herre etc.; och på den Helige Ande, en helig allmännelig kyrka, de heligas samfund, syndernas förlåtelse, de dödas uppståndelse och ett evigt liv.

Dessa dyrbara sanningar, som vi bekänna oss tro på, och vid vilka vi alltid vilja troget förbliva, utgöra det mest väsentliga huvudinnehållet av bibelns lära, sammanfattad i få ord. Och de böra vara det grundläggande i kristendomsundervisningen. Uti dessa och även andra för vårt kristliga liv och fostran viktiga delar av bibelns lära böra vi vara mycket angelägna om att giva våra barn kunskap både i hemmet och våra läroanstalter, och ej minst vid våra universitet, och sålunda se till att vi

även där hava goda kristendoms lärare, som icke blott bekänna den rena evangeliska läran utan med intresse meddela en undervisning i överensstämmelse med densamma; på det att vi där måtte få en på bibelns grund djupt ingående kristendoms kunskap meddelad kandidaterna, som kan bevisa och övertyga dem om bibeln, den heliga skrifts gudomliga ursprung och innehåll, på det att de må bliva fostrade och befastade i bibelns sanningar, och att de, när de utgå från universitetet och skola bliva lärare, må hava förutsättningar för att i sin tur bliva goda kristendoms lärare vid våra läroanstalter, och att de även, när de som präster komma ut i församlingen, må kunna med intresse, övertygelse och värme predika och sprida kunskap om Gud och Jesu Kristi evangelium samt apostlarnas lära rent och klart ibland vårt folk.

Om inspektionen, kontrollen över kristendomsundervisningen vid våra läroanstalter varit noggrann, allvarlig och ingående, som den borde varit, skulle nog klagomålen över undervisningens mindre goda beskaffenhet icke varit så allmänna.

Närmast beror det på läraren, hurudan kristendomsundervisningen är; men mycket kan dock vinnas genom en god kontroll. Det torde dock vara otvivelaktigt, att det avkristningsarbete, som pågår i vårt land, även till en del trängt in vid våra läroanstalter, om det icke där hämmas utan får ostört fortgå, kommer att mer och mer vinna insteg. Det skulle kunna hända att på denna väg så småningom våra läroanstalter bleve alldeles avkristnade, så att undervisningen i kristendom därstädes antingen förvanskades eller helt och hållet avskaffades.

När materialismens, rationalismens och otrons läror mer och mer förkunnas och omfattas bland vårt folk, är det nödvändigt i tid, innan det blir för sent, att allt, vad som kan göras, också blir gjort för att åt oss och våra barn bevara den rena evangeliska läran och se till att denna lära meddelas rent och klart. Eljest kan det gå vårt folk såsom det gått så många andra folk förut, där kristendomens ljus lyst mycket klart, men där folket så småningom börjat övergiva Gud och hans ord och i stället omfattat främmande läror, att de nämligen till följd därav nu leva utan kunskap om Gud i hedendom och mörker.

Staten har på ganska många områden en mycket noggrann och skarp kontroll över sina institutioner och huru de handhavas, såsom t. ex. över penningförvaltande verk och inrättningar, över ämbetsmännens ämbetsförvaltning och över mycket annat av materiellt värde. Fel och brister i förvaltningen medföra ofta rätt allvarsamma påföljder för de felande. Det är icke mindre, utan ännu mera nödvändigt, att de andliga värdena väl vårdas och förvaltas, och att en noggrann kontroll utövas över det

sätt, varpå dessa värden handhavas. Om det vid denna kontroll befinnes, att de, som blivit anförtrodda att förvalta och vårda våra andliga skatter genom att meddela undervisning om dem i våra läroanstalter, varit mindre noga och icke gjort det i trogen överensstämmelse med bibeln, den rena evangeliska läran, som de äro pliktiga att göra, så mycket bör väl dock kunna tillämpas på den, som försummar eller vanvårdar sin andliga uppgift som lärare, att han kan bliva avskedad från lärarbefattningen och de därmed förenade löneförmåner.

Härvid kan från Kungl. Maj:ts och vederbörande myndigheters sida mycket göras genom noggrannare iakttagande av de bestämmelser till kristendomsundervisningens värnande, som redan finnas, och genom utfärdande av instruktioner och föreskrifter åsyftande en noggrannare efterlevnad av och en verksammare kontroll över hithörande lagar och författningar och deras efterlevnad.

Att vaka över, att vi må få en god kristendomsundervisning meddelad i alla våra läroanstalter, samt att Guds ord från alla lärostolar rent och klart förkunnas, bör vara en av Kungl. Maj:ts största och viktigaste uppgifter, emedan en sann kristendom bland vårt folk är till den allra största välsignelse och medför mycket större förmåner för vårt folk och land, än vi någonsin kunna till fullo uppskatta och värdera.

Om vi skola få en sann och god kristendomsundervisning meddelad i våra läroanstalter, är det även nödvändigt, att det noga vakas över, att vi hava goda bibeltrogna läroböcker överensstämmande med bibeln, Guds, Jesu Kristi och apostlarnas lära att läggas till grund för denna undervisning.

På grund av vad jag sålunda anfört hemställer jag,

att riksdagen ville besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes noga vaka över och genom erforderliga instruktioner eller andra föreskrifter sörja för, att kristendomsundervisningen vid samtliga högre och lägre undervisningsanstalter i vårt land blir meddelad i full överensstämmelse med Guds i bibeln uppenbarade ord och vår svenska kyrkas därpå grundade tro och bekännelse.

Stockholm den 5 februari 1916.

J. A. Jonsson.

I motionen instämma:

Bernhard Nilsson.

Per Gabrielsson.

C. O. Johanson.

Nr 207.

Av herrar **Ericsson** i Arboga och **Zander**, *om skrivelse till Kungl. Maj:t angående villkoren för erhållande av statsbidrag till undervisning i huslig ekonomi.*

(Motionen återtagen).
